Farger for arkitektur- personlige valg og trender

Når vi velger farger for huset vårt, er det for å vise oss fram på en positiv måte til våre omgivelser og å markere grenser eller holdninger.

Av ifi.no

"Fra begyndelsen av har bygningernes farver ikke været noget særlig problem, de kom av sig selv."

- Steen Eiler Rasmussen, arkitekt. "Om at oppleve arkitektur"

Hvilke farger har trendsetterne bestemt for oss i 2008? Gull og glitter og show off i interiørene, det bisarre og groteske, med doser av sex og erotikk, er en av prognosene fra Paris. Hvor mange vil respondere på dette, spør jeg meg selv? Hvitt står fremdeles sterkt, men også sære 80-tallsfarger, som lilla, gult og knall grønt er markante uttrykk. En annen kilde setter miljøbevissthetsentralt, og mener dette vil avspeiles i både farger og produkter. I så fall vil vi se dempede varianter av grønne, grå, beige og brune toner, kanskje også de kraftige grønne, samt naturmaterialenes egenfarger. Grånede naturpasteller kan komme til å danke ut den avtagende "kaffe latte" kulturen og de oransje og sitrongule aksentene. Signalene er nok til å forvirre enhver, på den ene siden fremmes "en frekk" individualismeog den eksklusive smaken, på den annen side skal vi vise omsorg for kloden og uttrykke miljøbevissthet. Vi venter i spenning.

Eksteriørtrender har en tregere syklus enn interiørene, selv om motefarger alltid påvirker oss. Her vil jeg anbefale å lytte til miljøguruene. Utendørs må vi tenke langsiktig og sette eget hus i en sammenheng med helheten. Vi må tenke både på våre felles omgivelser og på våre individuelle ønsker. Spørsmålet er

om vi har et personlig forhold til farge, og i tillegg tilstrekkelig kunnskap til fargesetting slik at vi våre valg treffer blink.

Det var lettere før i tiden, da fargevalget var begrenset. De fleste klare pigmenter var dyre og ble mest brukt som dekor. Med jordpigmenter og oksider på fasadeflatene var det vanskelig å begå skrikende feilskjær i fargesettingen. Pigmentene var dessuten ofte urene, eller man dempet dem med umbra, slik at de fikk en fellesnevner. Goethe kalte dette for "das falsche harmonie", en effektiv måte å binde fargene i gatebildet sammen på.

Arkitekturens farger sto også tidligere nærmere en kollektiv folkelig kultur, der en rekke uttrykk fremdeles står å lese som direkte og fargerike vitnesbyrd på hulevegger, i arkeologiske utgravninger og i rekonstruksjoner av fortidens byggverk over hele verden. Fargen var en brobygger fra menneskets indre følelsesliv til arkitekturens uttrykte former gjennom kulturer og epoker. Den gang det var kort vei fra sjel til klesdrakt og videre til hule, hytte, hus og tempel, sto mennesket i tilsvarende nær forbindelse med landskap og omgivelser, med ånder og magi.

I dagens brokete hverdag er helhetsbildet splittet opp,. Vi er stadig mer fremmedgjort for naturkreftene, og fargens meningsinnhold er tilsvarende utvannet. Rødt er rødt og blått er blått, ikke blod og ånd.

Hvilke kriterier skal vi da legge til grunn for våre valg? For det første må vi bruke tid på å se. Se de nære omgivelsenes fargekarakter og se arkitekturen i en sammenheng. Dernest kan gammel kunnskap hentes fram som inspirasjon og kanskje transformeres til samtid. Med denne bevisstheten kan vi vurdere de globale trendene som blir lansert med et åpent sinn.

Om Mette L'orange

Mette L'orange er billedkunstner og sivilarkitekt og ansatt ved Kunsthøgskolen i Bergen. Utdanning fra arkitekthøskoler i Oxford og Oslo, samt Oslo Kunstfagskole og Statens Kunstakademi. Arkitektpraksis 1980 - 90. Leder for Institutt for Romkunst fra 1990 - 2003. Egen praksis 2003 - 2007. Kunstnerisk virksomhet: arbeider med maleri, utsmykking og romlige innstallasjoner, fokus på farger i to og tre dimensjoner. Bokprosjekt og diverse artikler.